

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קנ"ו, פרשת במדבר תשפ"ב

שלחן שבת עם האור החיים

טעם מנין ישראל בראש חודש אייר דווקא

לח כו) 'בַּקַּע לַגְּלָגֶלֶת מִחֲצִית הַשָּׁקֶל בַּשָּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הָעֶבֶר עַל הַפְּקָדִים מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים. וְכֵן נֹאמַר בַּמִּנְיָן הַשֵּׁנִי (לַהֲלֹן א מו) וַיְהִי כָּל הַפְּקָדִים שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים.

מנין א' כולל לויים ומנין ב' מלבדם

ונראה לבאר, שבמנין הראשון נמנו גם הלויים, שהרי גם הלויים שוקלים מחצית השקל כמבואר במשנה (שקלים פ"א מ"ג), מה שאין כן במנין זה שבחומש הפקודים לא היו הלויים בכלל המנין, אלא נמנו בפני עצמם כנאמר בהמשך הפרשה, ונמצא שכל אלו שנעשו בני עשרים במשך התקופה שמנדבת המשכן עד ראש חודש אייר, היו כנגד הלויים שבמנין הראשון נכללו במנין בני ישראל ובמנין השני לא נכללו בו, וזהו שאמרה תורה מיד לאחר מנין בני ישראל (להלן א מז) 'וְהַלְוִיִּם לְמִטָּה אֲבֹתָם לֹא הִתְּפַקְדוּ בְּתוֹכָם', שלכאורה מיותר הוא, שהרי כל רואה יראה שנמנו כל השבטים בפרטות, והלויים אינם מוזכרים שם, אלא כוונת התורה לפרש, שלא נתמה כיצד לא עלה מנין בני ישראל במשך חצי שנה ואיפלו באדם אחד, הלא ודאי היו רבים שנעשו בני עשרים במשך התקופה, ולכך אמרה תורה 'והלויים לא התפקדו בתוכם', וזהו פשר שיווי מנינם, שבראשון היו הלויים בכלל המנין ובשני לא.

בר"ח אייר הושווה מנינם

ובכך יתבארו גם דברי הפסיקתא, וגם הטעם שבחר ה' למנות אותם דווקא בראש חודש אייר, והוא לפי שבדיוק באותו היום עלה מנינם כסך המנין שהיו בשעת נדבת המשכן, ורצה הקב"ה ללמדנו בכך שמנינם שווה, שלא מת מהם אחד במשך כל התקופה הזו, וענין זה מרומז בכך שמנינם שווה בדקדוק, וכפי שאמרו בפסיקתא שבכל הזמן שעסקו במלאכת המשכן לא מת מהם אחד, והוא כענין מה שנאמר (דברים ד ד) 'ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום', שההתעסקות והדבקות בה' היא סגולת החיים, ואלו שנעשו בני עשרים במשך תקופה זו, הם במקום הלויים שנמנו במנין הראשון, ובשני לא נמנו.

וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה בַּמִּדְבָּר סִינַי בְּאַהֲל מוֹעֵד בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּה לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר. שְׂאוּ אֵת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת כָּל זָכָר לַגְּלָגֶלֶתָם (א א-ב).

חומש במדבר פותח בציווי ה' אל משה למנות את בני ישראל כשהיו במדבר סיני, ועל שם מנין זה קרוי חומש זה בשם 'חומש הפקודים'. מנין זה נעשה בראש חודש אייר בשנה השניה לצאתם מארץ מצרים, כאמור בפסוק הראשון בפרשתנו, והוא חודש לאחר הקמת המשכן שהושלמה הקמתו בראש חודש ניסן.

מדוע הוצרכו ב' מנינים

מלבד מנין זה, היה מנין נוסף כחצי שנה קודם לכן, והוא בזמן שנצטוו ישראל על נדבת המשכן, ונצטוו לתת כל אחד מחצית השקל ועל ידי זה ידעו מנינם כמבואר בפרשת כי תשא (שמות ל יב-טז), ומכסף זה שנתנו למחצית השקל עשו את אדני המשכן, כנאמר בפרשת פקודי (שם לח כה-כז), ומזה מוכח ששני מנינים היו, אחד קודם הקמת המשכן, שממנו עשו את אדני המשכן, והשני חודש לאחר הקמת המשכן בראש חודש אייר.

ויש להתבונן לשם מה ציוה ה' למנותם שוב לאחר הקמת המשכן, אחר שכבר נמנו כחצי שנה קודם לכן. וכמו כן יש להבין מדוע ציוה ה' למנותם דוקא ביום זה של ראש חודש אייר, מה מייחד את יום זה שמחמתו ציוה ה' למנותם דוקא ביום זה.

מנינם שווה בב' המנינים

ונראה לבאר בהקדם מה שיש להעיר על ענין פלא שיש בשני המנינים הללו, שאף שהם נעשו בהפרש של ששה חודשים זה מזה, מכל מקום בשני המנינים היו ישראל אותו המנין בדיוק, שש מאות אלף שלוש אלפים חמש מאות וחמישים איש מבן עשרים שנה ומעלה, כפי שנאמר במנין הראשון בפרשת פקודי (שמות

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

שרשרת ניסים בזכות האור החיים הק' (2)

בשלח, זכינו שביתנו סגרה ווארט עם בחור בן תורה. והשבוע פרשת צו נכנסה לחופה בשעטו"צ.

וראה זה פלא, שדוקא בשבת חתן, פרסמתם את המכתב הראשון, על שרשרת הניסים בזכות רבינו, ממש השגחה פרטית וסימנא מילתא שהכל נעשה בס"ד בזכות הלימוד בתורתו של רבינו, והתקיים בנו כל מי שנעשה לו נס, ואומר שירה, זוכה ונעשה לו עוד נס.

ואנו ממשיכים בזה בתפילה ובקשה לה' יתברך, שנזכה לחתן את שאר ילדינו בכבוד.
גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם
בברכת התורה
יוסף י. שכונת רמת שלמה ירושלים

לכבוד מערכת העלון "ובחרת בחיים" מדור אור הישועות
בזכות רבנו האור החיים

תודה שפרסמתם את מכתבי הראשון בגליון פרשת צו. כמו שכתבתי במכתבי הראשון אני אברך כולל, ובתחילה התלבטתי איך אפשר לגמור כל שבוע את כל הפרשה עם האור החיים הק', הרי יש הספקים והתחייבויות בכלל, אבל לאחר שהתחלנו לראות ולשמוע על הישועות, קבלנו על עצמנו בלי נדר ללמוד את הפרשה כדי לזכות לישועה ולזכות לשידוך הגון עבור ביתנו הבוגרת שלא הסכימה בשום אופן להתפשר על פחות מחתן בן תורה שישב ללמוד יום שלם [והיה קושי שעזבנו כבר שידוך].

לאחר מספר ניסים, היינו בטוחים שזכות רבינו תעזור לנו ונזכה בבן תורה, וברוך ה' בשבוע של קריעת ים סוף פרשת

זכה להיקבר ליד האור החיים הק'

נחום מוטל מיסד את החברה גם בדרך הכתובים. הוא קנה דפי נייר עם שורות, כךך אותם לספר והחל למלאו, תחילה כתב הקדמה על נושא החברה, בהמשך - העלה על הכתב מאמרי חז"ל, העוסקים בנושא זה, לאחר מכן הופיעו תקנות החברה, שהוא תיקן ושמות החברים - החיים והמתים - בתוספת תאריכים מפורטים ותולדות חיים. בסוף הספר הוא העלה על הכתב שלושה חלומות שחלם. ונצטט אחד מהם הנוגע ללימוד אור החיים הק'.

היה זה בליל שבת קודש של הסליחות הראשונות, בסוף שנת תרפ"ח, ר' ברוך מנשה ז"ל, אביו של ר' נחום מוטל מתגלה אליו בחלום ושואל: מדוע בני, נחום מוטל, אינך בא פעם אל ציוני להשתטח ולבקש שאעתיר עבורך ועבור משפחתך. כלום אין לך צורך בדבר מה? והוא, ר' נחום מוטל, משיב לו, וכי כיצד אבוא אל ציונך והלא אתה טמון בסקוור [בארה"ב] ואילו אני כאן בתל אביב?

ואביו, לא השיב לו על שאלה תמוהה זו, אלא סיים את החלום במילים המפתיעות: בשל לימוד "אור החיים" הקדוש שנהגנו ללמוד תמידים כסדרם, זכינו לעליה, ואנו עתה במערתו של בעל "אור החיים" בהר הזיתים. למחרת ביום א' דסליחות קם ר' נחום מוטל, ונסע להשתטח על ציונו של בעל אור החיים זי"ע (אמרו צדיק עמ' 306).

הרב ר' נחום מוטל פרוס ז"ל היה איש פעיל וחסידי נמרץ. מאז שעלה ארצה בי"ג ניסן תרפ"ה עסק בצרכי ציבור ובטובת הכלל. הוא הקים את "אגודת השוחטים" בתל אביב הקטנה ועמד בראשה, והיה ממייסדי בית הכנסת "יבנה" המפורסם בפעילותו הברוכה. לא שורבבה עסקנות התנשאות או פניה אישית כל אשר עשה - עשה לשם שמים, ולפיכך זכה להערכה רבה עצותיו היו נבונות ודבריו היו חכמים. הציבור סר למשמעתו, חיכה למוצא פיו, ושתה בצמא את דבריו. הוא האריך ימים ונסתלק לבית עולמו בגיל תשעים ושש.

ר' נחום מוטל היה תלמיד חכם גדול אוהב תורה ומוקיר בבניו הוא חיבר מספר ספרים תורניים וביניהם - "דרך נחומיך" הכולל לקט מספריהם של גדולי החסידות על "פרקי אבות" בבחירתו זכה להסתופף בצל האדמו"ר רבי יצחק מסקוירא זצ"ל, אולם כאן בתל אביב הסתופף בצילו של רבינו מהוסיאטין. בהסכמה של רבינו לספרו זה שניתנה ביום כ"ג במרחשון תש"ז הוא מכנה אותו: "הרבני הנכבד המופלג".

אחת מפעולותיו הברוכות היתה הקמת "חברת משניות" בבית הכנסת שייסד. כל חבר בחברה זו, התחייב ללמוד משניות לעילוי נשמותיהם של החברים שנפטרו, ואף זה לכשתגיע שעתו ואף הוא יתבקש לעלות לגנזי מרומים - יילמדו חבריו החיים לעילוי נשמתו הוא. ר'

בְּאוֹר הַהֵלְכָה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

בענין שעתידין הבכורים לחזור לעבודה בבית המקדש

(במדבר ג, מ) "ושא את מספר שמותם", ואידך (דברים ג, כז) "ושא עיניך ימה וצפונה".

ו"ל, "ושא את מספר שמותם" - היינו הציווי שתנטל העבודה מהבכורים, כמו שסיים הכתוב "ולקחת את הלויים ל" וגו', והוא מפני חטא העגל כמבואר, אמנם כל זה הוא בזמן שעם ישראל בגלות מפוזר ומפורד בארבע כנפות הארץ, וזהו "ושא עיניך ימה וצפונה" וגו', וכמו שכתבו המפרשים שהראה הקב"ה למשה את הגלויות בין בעמים בכל קצוי תבל, אבל כשיבוא העת שירחם הקב"ה ויראה בעני עמו, והיינו "ראה עניי ועמלי" אז יקויים "ושא לכל חטאתי", וישתכח גם כן חטא העגל מכל וכל, ויתנשאו הבכורים ותשב אליהם עבודתם כבראשונה במהרה בימינו אמן, עכ"ד ודפח"ח.

◆ ◆ ◆

בספר יפה לב (או"ח סי' קכח) ביאר עפ"י חידושו של רבינו האור החיים, מה שכתבו הפוסקים (עי' שו"ע הרב שם סעיף י, ובמשנ"ב שם ס"ק כב) דכשאינן לוי שיצוק מים על ידיו של הכהן, יצוק בכור פטר רחם, דהוא גם כן קצת קדוש. ועפ"י דברי רבינו דהבכורים יחזרו לעבודה לעתיד לבוא, א"כ אינו שונה קדושת הבכורים מקדושת הלויים, ולכן כשאין לוי יש ענין וחשיבות גדולה שהבכור יטול מים על יד הכהן.

וְהָיָה לִי הַלְוִיִּם אֲנִי ה' (ג, מה).

ענין באור החיים שחידש לאמור אני ה', דאף שעתידה העבודה לחזור לבכורות לעתיד לבוא לא ירדו הלויים מהיות לה'.

הגר"מ שטרנבוך שליט"א בספרו טעם ודעת כתב: "ותמהתי כי אחד מעקרי האמונה שזאת התורה נצחית ולא תהא מוחלפת, והיאך חידש שיתורו הבכורות שהם זרים גמורים לעבוד בביהמ"ק לעתיד ודבריו צריכים ביאור". ונשאר בצ"ע.

וביאר הגה"צ המהרי"ץ דושינסקי זצ"ל בספרו תהילות מהרי"ץ (פרק כו) וז"ל: והטעם פשוט, דכל עיקר מה שנטלה מהם העבודה, הוא משום שחטאו בעגל ועל ידי כן נפסלו מהעבודה, אבל לעתיד לבוא שיתמו חטאים ויתוקן עון העגל, וכמאמרם ז"ל (ברכות לב:): על הפסוק (ישעי' מט, טו) 'גם אלה תשכחנה' - זה מעשה עגל שאמרו 'אלה אלהיך ישראל', וכתב המהרש"א (בחידושי אגדה שם), שזה קאי לעתיד לבוא, שאז ישתכח לגמרי מעשה העגל עיי"ש. וממילא שוב יכשרו הבכורים לחזור לעבודתם כבימי קדם. ומפרש בזה את המסורה על הפסוק בתהלים (כה, יח) "ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאתי" ג' במסורה, הכא, ואידך

חידה שבועית:

איזה טעם נותן רבינו בכך שבחר ה' למנות אותם דווקא בראש חודש אייר?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'באור החיים'.

פרקי חיים ותולדות איש האלוקים, רבינו האור החיים זי"ע. עם איורים, תמונות ומסמכים נדירים, השופכים אור על חיי רבינו ומאורעות התקופה.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

חשוון
שנת ה'תשע"ז

דבר יום ביומו

"חיים פולכם היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייניו של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות כחיי והליכות רבינו אור החיים
מצוות מותר"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מארים
את הנשמה

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתנויות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

הקדושים נוחם עדן, וכי כבר למד בהם בשבת, האם כבר גמר את סדר לימוד האור החיים הקדוש על הפרשה שיש לו זמן פנוי לקריאת עיתונים וחדשות בשבת קודש.

(האדמו"ר בעל הישועות משה' זצוק"ל קונטרס 'ואורח צדיקים כאור נוגה')

מעלה יתרה ללימוד 'אור החיים' בשבת דייקא

ועל כן צריך לראות לנצל כל רגע ורגע ביום השבת, ואיתא בספרים ששעת לימוד בשבת נחשב כמו ארבעים שעות בימות החול, ולכן צריך להיזהר ביותר לנצל את הזמן בשבת בלימוד גמרא עם פרוש הראשונים והאחרונים או בספרי הפוסקים, או בלימוד אור החיים הקדוש, או באמירת תהלים, או שילמד בספרי חסידות, ואפלו אם יש רק כמה דקות צריך לנצל אותם, כיון ששעה בשבת שווה כמו ארבעים שעות בימות החל.

(מילין קדישין כ"ק מרן האדמו"ר מרחמיסטריווקא)

כח התורה מאיר לדורות

מורנו ורבינו עטרת ראשנו רבי יהודה צדקה זצ"ל אמר פעם, "אנו רואים הרבה אנשים חשובים, מלכים שרים וראשי מדינה שבזמן שחיו היו מפרסמים מאד וכלם החשיבו אותם ולאחר שמתו כלם נשכחו, ואלו חכמי התורה כמו אור החיים הקדוש שבזמנו היה עני ופשוט נשאר בזיכרון ולומדים בחידושו הנפלאים על התורה. מכאן רואים כח התורה שמאיר לדורי דורות ולכן צריך האדם להבין שצריך להשקיע כוחותיו בתורה שהיא נצחית".

(קובץ ארחות יום טוב)

לא נכנס לעריכת השולחן בליל שבת עד שסיים ה'אור החיים' על הסדרה

סיפר כ"ק האדמו"ר ראי"ה מקופיטשניץ זי"ע: מסורת היא בידם של חסידי טשורטקוב, כי הרה"ק רבי דוד משה זי"ע לא היה נכנס אל עריכת השולחן בליל שבת קודש עד אשר למד את כל ה'אור החיים' על הסדרה, וכפי אריכות ה'אור החיים' באותה סדרה ידעו כמה יתעכב עד בואו לעריכת השולחן.
(גר ישראל ח"ב עמ' קכו.)

לפני לימוד אור החיים על הפרשה אין פנאי לדברים אחרים

יום השבת קדוש הוא מבוא ועד צאתו, אברך חסידי חייב להימנע מקריאת עיתונים וחדשות אפילו עיתונים המכונים חרדים בשבת, ותמה אני על אלו הבאים לביתם בערב שבת קדש, ותחת בית שחיים חבילת עיתונים שיהא בהם להעביר את יום השבת, האם לזה הנחילנו ה' יתברך את יום השבת, בכל הידיעות הם ממלאים את ראשם, ולא שמים אל לב שידיעה אחת וחשובה מאד עדיין חסרה להם, והיא הידיעה מה נעשה עם עצמו, הרי ישנם ברוך ה' ספרי תלמידי הבעש"ט הק' זי"ע, ספרי רבותינו

לימוד 'אור החיים' בשבת קודש

אמרו בשם אחד מהצדיקים, כי הלימוד בספר אור החיים הקדוש בשבת יש בזה קשר מיוחד, שהרי ידוע מצדיקים כי הלימוד בספר אור החיים מסגל להועיל לנשמה כמו הזוהר הקדוש, ושבת הוא "יומא דנשמתא".
(קונטרס שבחי אוה"ח מהגרי"ז מייזליש שליט"א)

מאיר את הנשמה

הרה"ק רבי אברהם מסלונים ז"ל היה רגיל לומר, כי שני ספרים מסוגלים ביותר להאיר אור רוחני על האדם, ואלו הן: ספר הזוהר הקדוש וספר 'אור החיים' הקדוש, כי הם מאירים את נשמת האדם ואת עיניו.
(באר אברהם, עמוד שלה)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מכוון 'אור באור החיים' במיזם שבועי של מכהון שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או אך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181
מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

שימו לב
החדש למספר החדש

חייגו:
073-2951871

האזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחוברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333